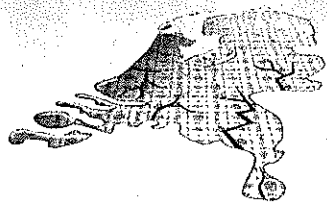

tel tot een betere toekomst

bezuinigingen. Vandaag: schrijver Christiaan Weijts

het overvloedige ambtenarenvolk in voor wat bomen, struiken, grasvel-

Het Nederland van morgen

den en vijvers bij die kale overheidsgebouwen.

Ik zal niet ontkennen dat gezondheidszorg ook best belangrijk is. Maar wat heb je aan een gezond lichaam als je het dagelijks van het ene vreugdeloos blok beton – je huis – naar het andere – je werk – moet verslepen in propvolle wagons met uitzicht op graffiti-viaducten?

Altijd als ik per ongeluk in zo'n Vogelaarbuurtje beland, tovert de visuele omgeving onmiddellijk diezelfde bedrukte, gedeprimeerde uitdrukking op mijn gezicht als die ik bij de bewoners signaleer. Geef die wijken een facelift en het algehele humeur zal stijgen, de sociale cohesie toenemen. Het zou zelfs zomaar kunnen dat crimina-

liteit, ziekten en werkloosheid erdoor afnemen. Bovendien geef je de bouwsector hiermee een impuls. Verander dus liever de gebieden rond de stations – nu bijna overal een soort Gazastroken – in sfeervolle stadsentrees dan dat je miljarden pompt in het leger of in nóg weer een denktank en een onderzoekscommissie.

We zijn niet meer gewend dat architectuur ook mooi kan zijn. Ook Berlage zag in zijn tijd al hoe gebouwen steeds meer alleen als 'nuttigheidswerken' werden gezien, terwijl ze voor hem toch ook een 'schoonheidsopenbaring' moesten geven, zoals hij schrijft in zijn vurige traktaat *Schoonheid in*

samenleving (Rotterdam, 1919), dat op hoofdpunten nog steeds, of opnieuw, relevant is.

Is een pleidooi voor esthetiek wel gepast in crisistijd? Gewoonlijk geven we ons huis pas een opknappbeurt als er geld over is. Niet slim. Beginnen bij een aangename leefomgeving maakt de energie vrij die nodig is om veel andere problemen mee omhoog te trekken. Het is de voorwaarde voor een welvaart die zich niet meteen in een hoge bnp-score vertaalt, maar die in 2025 weleens veel urgenter en waardevoller kan blijken.

Christiaan Weijts is romanschrijver en columnist van nrc.next.

Mooie architectuur is sleutel

Derde aflevering in een serie over het Nederland van na de

Ruil al het overtollige ambtenarenvolk in voor wat bomen, struiken, grasvelden en vijvers bij die kale overheidsgebouwen. Dan wordt 2025 een feest, denkt **Christiaan Weijts**.

Laat het vooral een móóier Nederland zijn, dat van 2025. Ik bedoel dat heel letterlijk. Gebouwen, straten, pleinen, wijken: het mag allemaal wel wat vrolijker, wat eleganter, wat speelser.

Hoewel er geen enkele politicus

is die het in crisistijd in z'n hoofd haalt om fraaie architectuur op de agenda te plaatsen, zou dit wel eens een onverwachte sleutel naar welvaart kunnen zijn.

En wel hierom: in weerwil van de gangbare praktijk is de economische bril niet de enige om naar de wereld te kijken. Het bruto nationaal product (bnp) geeft maar een beperkt inkijkje in de toestand van landsbewoners. Er bestaan andere, geavanceerdere instrumenten, zoals de *Human Development Index* die ook levensverwachting, onderwijs en geletterdheid in de berekening betreft. Bnp-koploper Amerika komt hier in die toptien niet voor, terwijl Noorwegen –

23ste op de bnp-ranglijst – er al jarenlang bovenaan staat.

Nu je kunt verwachten dat andere dan economische waarden steeds belangrijker gaan worden – het model van steeds maar uitbreidende groei bereikt nu eenmaal z'n limiet – doet Nederland er goed aan hierop te anticiperen.

Voor de buitenwereld zal dat er aanvankelijk uitzien alsof we zo stom zijn een belangrijk schaakstuk weg te geven, maar in het geniep schuiven we een pionnetje vooruit dat straks promoveert tot heerser over het bord in de nieuwe verhoudingen.

Dat pionnetje is een oogstrelende leefomgeving. Het belang daar-

van is gemakkelijk vast te stellen met dit ezelsbruggetje: op een basketbalveldje in Diemen-Zuid voel je je ongelukkig, op het Piazza del Campo in Siena voel je je gelukkig.

Het verschil is dat die laatste door Brunelleschi is ontworpen in exact zulke verhoudingen dat ook het grootste stuk chagrijn er een ervaring van welbehagen ondergaat.

In plaats van in een infrastructuur die je een half uurtje sneller van A naar B brengt, kunnen we in de groenvoorziening van steden investeren, in elegante pleinen in de buitenwijken, in fatsoenlijk uitzicht rond de snelwegen. Ruil al